

การพลิกโฉมการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย

ดร.ดิเรก พรสีมา*

บทคัดย่อ

ครูเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคน ความสำเร็จในการพัฒนาการศึกษาจึงขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการผลิตและพัฒนาครู ผู้เขียนได้นำเสนอประวัติและแนวทางการผลิตและพัฒนาครูของประเทศไทยซึ่งนำทางการศึกษาของโลก พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพลิกโฉมการผลิตและพัฒนาครูของประเทศไทยเพื่อให้ประสบความสำเร็จว่าควรทำอย่างไร

คำสำคัญ: การฝึกหัดครู; การผลิตครู; การพัฒนาครู; มาตรฐานวิชาชีพครู; การทดลองสอนกลุ่มเล็ก; ทีพีซีเค

*คณบดีวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Reinventing of Teacher Education in Thailand

Ph. D.Direk Porngima*

Abstract

Teachers are the key predictor of a nation's education quality and consequently a nation's quality citizens. Success of education quality improvement is therefore very much dependent on the success of the induction and the in-service of teachers. The writer reviewed and presented history and practice of the most successful countries in the in-service and induction of teachers and proposed a new alternative for the re-inventing of induction and in-service of Thai teacher education system.

Keywords: Teacher Education; Teacher Induction; Teacher In-service; Professional Teaching Standards; Micro-teaching; TPACK

*Educational Administration-Alberta Phranakhon Rajabhat University

Received: 19 March 2024/ Revised: 5 April 2024/ Accepted: 18 April 2024/ Published online: 30 April 2024

บทนำ

ก่อนการตั้งกระทรวงธรรมการและโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ ในปี พ.ศ. 2435 การเรียนการสอนในประเทศไทยได้เกิดขึ้นตามวัด ศูนย์ สำนัก หรือในครอบครัว โดยส่วนใหญ่เป็นการเรียนการสอนในครอบครัว หรือในกลุ่มญาติ ๆ ผู้เกิดมาที่หลังก็เรียนวิชา ความรู้ ทักษะ และได้รับการอบรมคุณธรรม จริยธรรม จิตใจ ควบคู่กันไปในครอบครัว เรียนจากบรรพบุรุษ และเป็นการเรียนที่เน้นการปฏิบัติ การทดลอง การเรียนเชิงรุก หรือที่เรียกกันว่า การเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning) พ่อแม่ปิ่นโอ่ง หล่อเทียนพรรษา ก็ทำให้ดู ให้ลูก ๆ เป็นลูกมือ ทำตาม ทำไม่ถูกต้องก็แก้ไขทันที ลูก ๆ ไถนา ปลูกผัก เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ ตัดเย็บ เสื้อผ้า ทำกับข้าว และอื่น ๆ ได้ และลูก ๆ เคารพ เชื่อฟังคำแนะนำพ่อแม่ กตัญญู รู้คุณ และมีสัมมาคารวะ การเรียนการสอนในอดีต จึงเป็นการเรียนการสอนที่ถ่ายทอดสืบทอดกันมารุ่นแล้วรุ่นเล่า และเป็นการเรียน การสอนที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

คนที่ทำอะไรได้เก่งกว่าคนอื่น ก็ทำหน้าที่ถ่ายทอดวิชา ความรู้ ทักษะให้กับรุ่นน้อง (เป็นครู) อย่างนี้ มาเรื่อย ๆ ความรู้มีจำกัด อาชีพก็เป็นอาชีพในครัวเรือน ในชุมชน มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะ อย่างเช่น บรรพบุรุษก็ประกอบอาชีพในชุมชนได้ ต่อมากาลเวลาเปลี่ยนไป การเรียนรู้ในครอบครัวเพียงอย่างเดียว ไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และทักษะเพื่อไปประกอบอาชีพสมัยใหม่ได้ จึงเกิดโรงเรียนเพื่อสอนคน ไปประกอบอาชีพสมัยใหม่ ผู้เรียนจำเป็นต้องเข้าเรียนในโรงเรียน สถาบันผลิตครูจึงเกิดขึ้นเพื่อทำหน้าที่ผลิตครู ให้กับโรงเรียนสมัยใหม่

ครูเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคน ดังนั้นเราจะทำอย่างไร ให้ประเทศไทยผลิตและพัฒนาครูได้อย่างมีคุณภาพ ในบทความนี้ผู้เขียนจึงได้นำเสนอทางเลือกใหม่ในการผลิต และพัฒนาครูของไทย ด้วยการศึกษาตัวอย่างความสำเร็จของอารยะประเทศ วิเคราะห์ปัญหาการผลิตและ พัฒนาครูของไทย และเสนอทางเลือกใหม่ให้รัฐบาลและผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย หรือตรากฎหมายเพื่อให้มีการพลิกโฉมการผลิตและพัฒนาครูในมิติใหม่

การผลิตครูยุคใหม่

ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับวิชาชีพครูอย่างจริงจังมาช้านาน ในปี ค.ศ. 1910 บริษัท Carnegie Corporation ได้จัดสรรทุนวิจัยให้กับกลุ่ม Flexner Group ไปศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะ ของครูที่ประสบความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพ (Accomplished Teachers) ว่ามีคุณลักษณะอย่างไร เพื่อจะได้นำมาเป็นเป้าหมายในการผลิตครูใหม่ของสถาบันผลิตครู และพัฒนาครูประจำการ ให้เป็นอย่าง Accomplished Teachers ภายหลังการศึกษาของกลุ่ม Flexner มีนักการศึกษาฝึกหัดครู เป็นจำนวนมากศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ประสบความสำเร็จในการสอน (National Board for Professional Teaching Standards, 2023a) ของสหรัฐอเมริกาให้การสนับสนุนทุนวิจัยเกี่ยวกับ มาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพครู และผู้บริหารสถานศึกษาค่อนข้างมาก และงานวิจัยส่วนใหญ่สรุปออกมา คล้าย ๆ กันว่า ครูที่ประสบความสำเร็จในการสอนต้องมีคุณลักษณะ 5 ประการ ดังต่อไปนี้ (National Board for Professional Teaching Standards, 2023b)

1. ครูต้องมุ่งมั่น ทุ่มเท อุทิศตน เพื่อศิษย์ โดยเฉพาะเพื่อการเรียนรู้ของศิษย์ ดูแลศิษย์ทุกคนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมเสมือนหนึ่งเป็นลูก ครูต้องเชื่อว่าศิษย์ทุกคนเรียนรู้ได้ สอนได้ แต่ก็รู้ว่าศิษย์แต่ละคนแตกต่างกัน ครูจึงต้องรู้ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน (Native Ability) พื้นฐานทางวิชาการของผู้เรียนแต่ละคน สภาพครอบครัว ความสนใจ ความถนัด วิธีการเรียนรู้ (Learning Styles) ของผู้เรียน รู้ว่าศิษย์แต่ละคนเรียนรู้อะไรไปบ้างในแต่ละวัน มีอะไรที่แต่ละคนเรียนรู้แล้ว มีอะไรที่ศิษย์บางคนยังไม่รู้ ยังไม่เข้าใจ ครูสนใจและให้ความสำคัญกับแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน ครอบบรม กล่อมเกลา เจียรนัย บ่มเพาะคุณลักษณะนิสัยที่ดีงาม เอาศิษย์ทุกคนมาใส่ใจไว้ในใจ มอบใจให้กับศิษย์ทุกคน และเข้าไปนั่งอยู่ในใจศิษย์ทุกคน และมุ่งมั่นที่จะทำให้ผู้เรียนทุกคนประสบความสำเร็จ และเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ

2. ครูต้องมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่ตนสอน และรู้วิธีที่จะสอนวิชาให้ศิษย์มีความรู้ ความเข้าใจ มีสมรรถนะในวิชานั้น ๆ ครูที่สอนภาษาไทยต้องมีความรู้แตกฉานในวิชาภาษาไทยเช่นเดียวกัน ครูที่สอนวิชาอื่น ๆ ก็ต้องมีความแตกฉานในวิชานั้น ๆ ต้องรู้ขั้นสูง (ขั้นประเมินผลลัพธ์จากการใช้ความรู้ และสร้างความรู้ หรือนวัตกรรมใหม่ได้ที่ยังไม่มีการค้นพบมาก่อน หรือต่อยอดความรู้เดิมได้ (High Order Learning หรือ High Order Thinking = HOT) ในวิชานั้น ๆ ไม่ใช่รู้เพียงขั้นจำได้ เข้าใจและใช้ความรู้ที่คนอื่นค้นพบแล้ว (Low Order Learning หรือ Low Order Thinking = LOT) คือ รู้แค่ขั้นจำได้ เข้าใจ และนำไปประยุกต์ใช้ได้ แต่ต้องรู้ที่ไปที่มาของความรู้ว่าความรู้เรื่องนั้น ๆ เขามีการค้นคว้าหรือค้นพบมาได้อย่างไร จะนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์อย่างไร และนำไปใช้ประโยชน์ต่อตนเอง ครอบบรม ชุมชนได้อย่างไร รู้ว่าความรู้เรื่องนั้น ๆ มีอะไรที่ยังไม่สมบูรณ์ และควรที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องนั้น ๆ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และรู้วิธีการที่จะดัดแปลง ต่อยอดเรื่องนั้น ๆ ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ถึงขั้น High Order Learning และจุดประกาย ถามคำถามให้ศิษย์ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องนั้น ๆ ได้

3. ครูต้องรู้วิธีที่จะบริหาร (Managing) และเอาใจใส่ติดตาม (Monitoring) การเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเรียนรู้ เข้าใจ รู้ที่ไปที่มาของความรู้หรือทฤษฎีที่มีการค้นคว้าหรือค้นพบมาได้อย่างไร มีอะไรเป็นสิ่งที่สนใจให้ผู้ค้นพบทฤษฎีค้นพบทฤษฎีนั้น ๆ ครูต้องไม่ทิ้งศิษย์คนใดคนหนึ่งไว้ข้างหลัง ต้องทำให้ศิษย์ทุกคนสนใจ ติดตามการสอนของครูชนิดที่ไม่มีใครคลาดไปจากสายตาในวิชาที่ครูสอน และติดตามการเรียนรู้ของศิษย์ระหว่างเรียนเป็นระยะ ให้ข้อมูลความคืบหน้าในการเรียนแก่ศิษย์ แก่ไข ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องแก่ศิษย์ รู้วิธีจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งสภาพแวดล้อมทางวิชาการ (Intellectual Learning Environment) สภาพแวดล้อมทางสังคม (Social Learning Environment) สภาพแวดล้อมทางอารมณ์ (Emotional Learning Environment) สภาพแวดล้อมทางจิตใจ (Spiritual Learning Environment) และสภาพแวดล้อมทางกายภาพของห้องเรียน และโรงเรียน (Physical Learning Environment) และรู้วิธีประเมินผลผู้เรียนแต่ละคนว่าเรียนรู้ในวิชานั้น ๆ แล้วมากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะการเรียนรู้ ขั้น High Order Thinking เรียนแล้วนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้หรือไม่ นำไปสร้างความรู้ต่อยอดเป็นนวัตกรรม (Innovation) ได้หรือไม่ ครูจึงต้องใช้วิธีสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ศิษย์ทุกคนเกิดการเรียนรู้ ขั้น HOT

4. ครูต้องคิดอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับวิธีสอน และวิธีทำงานของตน เรียนรู้จากการปฏิบัติ และปรับปรุงแก้ไขจากบทเรียนที่ได้รับจากประสบการณ์การสอนของตน ต้องปรับปรุงพัฒนาวิธีการทำงานของตนอย่างต่อเนื่อง ครูต้องรู้เป้าหมายของการสอนในแต่ละวัน หรือลักษณะของศิษย์ว่าเมื่อเรียนจบในรายวิชาของตนแล้ว ศิษย์จะต้องมีคุณลักษณะอย่างไร (Output/Outcome) รู้กระบวนการหรือกิจกรรมที่ต้องใช้ในการสอน (Process) รู้ทรัพยากรที่ต้องใช้ในการสอน (Inputs) และรู้บริบทแวดล้อม (Environment) ของห้องเรียน โรงเรียน และชุมชนว่าเป็นอย่างไร ครูต้องคิดอย่างเป็นระบบ รู้ว่าองค์ประกอบของระบบการสอน ทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ผลผลิตของระบบ (Output) – กระบวนการเพื่อให้เกิดผลผลิต (Process) – ทรัพยากรการบริหารที่ต้องใช้เพื่อให้เกิดกระบวนการ (Input) – สภาพแวดล้อมของระบบ โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมนอกกระบวนการผลิต (Environment) เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเสมอ เช่น Output เกิดจาก Process และ Process จะเกิดขึ้นได้ต้องมี Input และ Environment เป็นผู้ป้อน Input ให้ระบบ และ Output ของระบบ เป็นตัวขับเคลื่อนสิ่งแวดล้อม และสิ่งแวดล้อมก็ไปป้อน Input ให้ระบบ องค์ประกอบย่อย ทั้ง 4 ของระบบ จึงพึ่งพากันเสมอ ระบบจึงจะอยู่รอด ถ้า Process ไม่สัมพันธ์กับ Output เราจะได้ไม่ได้ Output ที่เรารตั้งเป้าหมายไว้ หรือถ้า Input ไม่เพียงพอหรือไม่เหมาะสม เราจะสามารถจัดกิจกรรม (Process) ที่เรากำหนดไว้ได้ เป็นต้น ครูต้องวิเคราะห์วิธีการเรียนรู้อย่างของตนเอง และเรียนรู้จากความสำเร็จ หรือความล้มเหลวในการจัดการเรียนการสอนของตนเอง ต้องรู้ว่าถ้าอยากได้ Output อย่างนี้ Process จะต้องเป็นอย่างไร ถ้าจะจัด Process ให้เป็นอย่างนี้ Input จะต้องเป็นอย่างไร ถ้า Output เป็นอย่างนี้ Environment ของระบบจะพอใจหรือไม่ ต้องรู้ว่ากิจกรรมการเรียนการสอนวันนี้มีกิจกรรมใดทำให้ศิษย์เกิดคุณลักษณะที่ตั้งเป้าหมายไว้บ้าง มีกิจกรรมใดทำให้ศิษย์มีคุณลักษณะผิดเพี้ยนไป ครูต้องรู้บริบทของชุมชน และผู้ปกครองที่โรงเรียนตั้งอยู่ ต้องรู้ว่าผู้ปกครองมีความคาดหวังเกี่ยวกับบุตรหลานของเขาอย่างไร และต้องจัดวิชา (หลักสูตร) ให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน ครูจึงต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองและชุมชน ทำงานใกล้ชิดกับผู้ปกครองหรือหน่วยงาน องค์กรในชุมชน และนำความคิดเห็นของชุมชนมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองอย่างต่อเนื่อง

5. ครูต้องเป็นสมาชิกขององค์กรวิชาการ และวิชาชีพในชุมชน ต้องร่วมเป็นหุ้นส่วน หรือให้องค์กรวิชาการหรือวิชาชีพอื่น ๆ ในชุมชนเข้ามาร่วมเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาผู้เรียน ต้องเป็นผู้นำในชุมชน และให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนในชุมชนเข้ามาร่วมเป็นหุ้นส่วนในการจัดการศึกษา ครูต้องร่วมมือกับองค์กรวิชาชีพอื่น ๆ ในพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนเพื่อพัฒนาองค์กรวิชาชีพเหล่านั้นและให้องค์กรวิชาชีพเหล่านั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและให้การสนับสนุนด้านทรัพยากร งบประมาณ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน ครูต้องทำงานและร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับผู้ปกครอง และให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างใกล้ชิด

นักการศึกษาหลายคนเชื่อว่าถ้าครูประจำการหรือครูใหม่มีคุณลักษณะทั้ง 5 ประการ ตามที่ NBPTS กำหนด ครูคนนั้นก็จะประสบความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพครู กลายเป็น Accomplished Teacher ได้ ปัญหาที่มีอยู่ว่า ทำอย่างไรประเทศไทย จึงจะเปลี่ยนครูประจำการหรือผลิตครูใหม่ให้มีคุณลักษณะ 5 ประการดังกล่าวข้างต้นได้สำเร็จ

Allen and Cooper (1970) แห่ง Stanford University ได้ทดลองให้นักศึกษาคูรนำความรู้ในวิชาเอกหรือเนื้อหาวิชาที่จะสอน (Content Knowledge = CK) และความรู้เกี่ยวกับวิชาครูหรือเทคนิควิธีที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยง่าย (Pedagogical Knowledge = PK) มาฝึกผสมเข้าด้วยกัน (Blending) และนำไปใช้ในห้องเรียนจำลองที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (คณาจารย์และนักศึกษาคูร) ของมหาวิทยาลัยจำลองสร้างขึ้น โดยการใช้ศึกษาคูรประมาณ 5-10 คน ซึ่งเขาขอให้เพื่อนของตนเองสมมติเป็นนักเรียนสร้างบทเรียนเพื่อใช้ในการทดลองสอน ในเวลาประมาณ 10-30 นาที ซึ่งก่อนนำ CK และ PK ไปใช้ก็ให้นักศึกษาคูรนำ CK, PK ที่ตนเองผสมแล้ว (เป็นแผนการสอน) ไปปรึกษาอาจารย์ผู้สอน ศึกษานิเทศก์ ครูผู้มีความเชี่ยวชาญทางการสอน ก่อนว่าถ้าตนจะสอน CK นี้อย่างนี้ กิจกรรมการสอน การวัดและการประเมินผล สื่อการสอนอย่างนี้จะเหมาะสมหรือไม่ หลังจากได้รับคำแนะนำ ปรับปรุง แก้ไขแล้วก็นำไปทดลองสอนในห้องเรียนสมมติ ภายใต้การสังเกตอย่างใกล้ชิดของคณาจารย์ (ซึ่งจะมีทั้งอาจารย์ผู้สอนวิชาเอกและวิชาความเป็นครู) ครูและศึกษานิเทศก์ผู้มีความเชี่ยวชาญสูง และเมื่อนักศึกษาคูรนำ CK และ PK มารวมกันและนำไปทดลองสอนแล้วก็มาถอดบทเรียน คือ วิพากษ์ สัมมนากันภายหลังการทดลองใช้ PCK ว่ามีอะไรที่จะต้องปรับปรุงอีกในโอกาสต่อไป

Allen & Cooper (1970) ทดลองทำอย่างนี้ในระยะแรก โดยให้นักศึกษาคูรที่ Stanford University ทุกคนต้องฝึกทำอย่างนี้ ก่อนที่จะไปฝึกสอนจริงที่โรงเรียน และเขาเรียกกิจกรรมนี้ว่าเป็น “Micro-Teaching” ซึ่งระยะหลังสถาบันผลิตครูแทบทุกแห่งในประเทศสหรัฐอเมริกาบังคับให้นักศึกษาคูรทุกคนต้องลงทะเบียนเรียนวิชา Micro-Teaching และมีการปรับปรุงแบบ Micro-Teaching ของตนเอง เช่นหลายแห่งให้อาจารย์ที่สอนวิชาเอก วิชาความเป็นครู (ซึ่งมีหลายวิชา) และศึกษานิเทศก์ร่วมกันสอนวิชา Micro-Teaching และเมื่อนักศึกษาคูรออกไปฝึกปฏิบัติการสอน ทั้งอาจารย์ที่สอนวิชาเอก วิชาความเป็นครู และศึกษานิเทศก์ไปเฝ้าศึกษาคูรขณะไปฝึกปฏิบัติการสอนที่โรงเรียนด้วยกัน บางแห่งเน้นที่การให้นักศึกษาคูรฝึกผสม CK และ PK บางแห่งเน้นให้นักศึกษาคูรฝึกผสม CK, PK, และ TK บางแห่งให้ฝึกผสมทั้ง CK, PK, TK, EK (Ethical Knowledge), และ LK (Locality Knowledge) เป็นต้น นักศึกษาคูรก็จะรู้ TPACK และใช้ TPACK ได้อย่างชำนาญก่อนสำเร็จการศึกษา

Darling-Hammond (2005) พบว่า กระทรวงศึกษาธิการของมลรัฐชั้นนำในประเทศสหรัฐอเมริกาหลายมลรัฐบังคับให้สถาบันผลิตครูต้องไปพัฒนาโรงเรียนเพื่อพัฒนาคนไปเป็นครู (Professional Development School = PDS) เพื่อให้ PDS เป็นประหนึ่งโรงพยาบาลของคณะแพทยศาสตร์ของสถาบันผลิตครู และใช้ PDS เป็นสถานที่สำหรับผลิตครูโดยเฉพาะ เพื่อให้นักศึกษาคูรได้ฝึกทำ Micro-Teaching ด้วย บางมลรัฐไม่อนุญาตให้บัณฑิตครูที่ไม่ผ่านการฝึกสอน (ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ) ที่โรงเรียนฝึกคนเป็นครู หรือ PDS สอบขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูของมลรัฐของตน

สถาบันผลิตครูหลายแห่งจึงต้องไปพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่บริการให้มีความพร้อม ให้สามารถทำหน้าที่เป็น PDS เสมือนหนึ่งเป็นโรงพยาบาลของคณะแพทยศาสตร์ได้ และสถาบันผลิตครูก็จะส่งอาจารย์ของตนไปทำงานประจำที่ PDS เสมือนหนึ่งเป็นครูคนหนึ่งของ PDS และอาจารย์ของสถาบันผลิตครูก็ไปให้คำแนะนำและวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของ PDS บางมลรัฐจะไม่อนุญาตให้มหาวิทยาลัยที่ไม่มี PDS รับนักศึกษาคูร และไม่อนุญาตให้ผลิตครู

ในกรณีของประเทศไทย หลังจากที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้มีการประกาศจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์แห่งแรกขึ้นในประเทศไทย และมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับขึ้นในปี พ.ศ. 2464 ทำให้เกิดมีโรงเรียนเพื่อจัดการศึกษาภาคบังคับขึ้นตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วทุกภูมิภาค ประเทศจำเป็นต้องใช้ครูมากขึ้น มีการผลิตครูประเภทสมรรถนะแบบเร่งรัด แต่ก็คัดเลือกเอาคนดี คนเก่งในภูมิภาคมาเรียนและอบรมให้เป็นครู ครูในยุคโน้นจึงเก่ง และมีจิตวิญญาณความเป็นครูสูง การผลิตครูเน้นที่การผลิตให้ตรงกับความต้องการของโรงเรียน แต่ปัญหาที่ไม่ได้แก้ คือ ขาดแคลนครู มีครูไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียนในทุกภูมิภาค

ในปี พ.ศ. 2503 (ประมาณ 60 ปีที่ผ่านมา) ประเทศไทยได้ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 ซึ่งภายใต้แผนการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว ได้กำหนดให้เยาวชนต้องเข้ารับการศึกษาระดับภาคบังคับ 7 ปี (จาก ป.1 ถึง ป.7) เด็กไทยจากที่เคยเรียนระดับประถมศึกษา 4 ปี (ป.1 ถึง ป. 4) ต้องเรียนเพิ่มอีก 3 ปี จำนวนห้องเรียนจึงเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม ประเทศไทยจึงต้องการครูเพิ่มขึ้น แต่สถาบันผลิตครูก็ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้ครูได้ ปัญหาความขาดแคลนครูที่เคยมีมาอยู่แล้วยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น เกิดการแย่งชิงครู ศึกษาธิการของจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งรับผิดชอบการบริหารการศึกษาของจังหวัดจึงต้องไปเชิญชวนนักศึกษาครูจากสถาบันผลิตครูในภูมิภาคต่าง ๆ ให้ไปเป็นครูในจังหวัดของตน โดยมีเงื่อนไขและสิ่งจูงใจหลากหลายเสนอให้นักศึกษาครู ทำให้เพื่อนผู้เขียนหลายคนก็เชื่อตาม และเดินทางไปเป็นครูที่จังหวัดเหล่านั้น

แม้ว่าโรงเรียนจะขาดครู แต่สถาบันผลิตครูทั้งหลายก็ไม่ได้เพิ่มจำนวนนักศึกษาครู กรมการฝึกหัดครูเป็นผู้กำหนดนโยบายการผลิตครู ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เป็นผู้กำหนดว่าวิทยาลัยครูใดจะรับนักศึกษาครูจากจังหวัดใดจำนวนเท่าใด มีการควบคุมการรับนักศึกษาครูของสถาบันผลิตครูแต่ละแห่ง มีการควบคุมคุณภาพและความประพฤติผู้เรียนควบคู่กันไปด้วย ต้องคัดเลือกเอานักเรียนที่จบ ม.6 ที่เก่ง ๆ กริยามารยาทดี ๆ มาเรียน แม้ว่าเรียนเก่งแต่ความประพฤติไม่ดี ก็อาจถูกให้ออกจากสถาบันผลิตครู (Retired) ได้ นักเรียนเก่ง ๆ ของแต่ละจังหวัดจึงเลือกเรียนครู และตั้งใจเรียน จิตใจผูกพัน มุ่งมั่นกับการเรียน ในช่วงต้นพุทธศตวรรษที่ 25 ใครได้เรียนครูจะรู้สึกเท่ (Smart) มีแต่คนชื่นชม ยกย่อง สถาบันผลิตครูบังคับให้นักศึกษาครูพักในหอพัก มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์สร้างคุณธรรม ลักษณะนิสัย ระเบียบวินัย สวดมนต์ไหว้พระ อบรมคุณธรรมจริยธรรมก่อนนอน มีกิจกรรมจิตอาสาในตอนเช้า และเสาร์-อาทิตย์เป็นประจำ แม้ว่าจะเหนื่อย แต่ผู้เขียนซึ่งเป็นนักเรียนครูในยุคนั้นก็มีความสุข ภาคภูมิใจ สนุกสนานไปกับชีวิตการเป็นนักศึกษาครู เดินในตลาดในเมืองก็รู้สึกเท่ อิ่มอกอิ่มใจ เพราะเราเป็นนักศึกษาครู ได้เพื่อนที่สนิทสนม ทุกคนเป็นคนดี พึ่งเป็นพึ่งตายกันได้ มีอะไรก็แบ่งปันกันกินกันใช้

ความขาดแคลนครู โดยเฉพาะในจังหวัดรอบนอกยังปรากฏให้เห็นติดต่อกันมาหลายสิบปีก่อนปี พ.ศ. 2512 คนเรียนจบครู ถ้าอยากเป็นครู สามารถเลือกได้ว่าตนอยากเป็นครูที่จังหวัดใด ในการสมัครเข้าเรียนครูแต่ละปี นักเรียนที่จบ ม. 6 จึงแย่งกันสมัครเข้าเรียนครู เพราะเรียนแล้วเท่ แต่สถาบันผลิตครูที่มีอยู่ค่อนข้างจำกัดก็ปฏิบัติตามนโยบายของกรมการฝึกหัดครูอย่างเคร่งครัด มีกระบวนการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) ค่อนข้างเข้มงวด เรียนประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ฝึกสอน 3 เดือน

(หนึ่งภาคเรียน) เรียน ป.กศ. สูง ฟีกสอนอีก 3 เดือน เรียนการศึกษำบัณฑิต (กศ.บ.) ฟีกสอนอีก 3 เดือน นักศึกษำครูฟีก Micro-Teaching และฟีกการสร้างแผนการสอนแบบ TPACK (Technological Pedagogical Content Knowledge) และฟีกนำ TPACK ไปใช้ กรมการฟีกหัดครูเป็นผู้นำกำหนดว่าสถาบันผลิตครูแต่ละแห่งจะรับ นักศึกษำครูใหม่ได้จำนวนเท่าใด มีการเข้มงวดเรื่องการคัดเลือกนักเรียน ม.6 คุณภาพสูงมาเรียนครู และเข้มงวดเรื่อง Quality Control เช่นกัน

ในปีการศึกษา พ.ศ. 2512 กระทรวงศึกษาธิการเห็นความจำเป็นที่ต้องผลิตครูให้เพียงพอ กับความต้องการของประเทศ และมีนโยบายให้วิทยาลัยครู ซึ่งมีอยู่ในขณะนั้นประมาณ 30 แห่ง เปิดสอนภาคค่ำ (Twilight Programs) ให้สถาบันผลิตครูเปิดรับนักศึกษาแบบเปิด (Open-Admission Policy) ใครอยากเป็นครู สมัครเข้าเรียนได้เลย ไม่มีการสอบเข้าเรียน คุณสมบัติของผู้ประสงค์เข้าเรียนกำหนดเพียงให้สำเร็จการศึกษา ชั้น ม. 6 ก็สมัครเข้าเรียนได้ โดยผู้เรียนต้องจ่ายค่าหน่วยกิตเอง ให้สถาบันผลิตครูนำเงินค่าหน่วยกิตมาจ่ายเป็น ค่าตอบแทนการสอนเพิ่มให้แก่อาจารย์ และค่าดำเนินการอื่น ๆ ของสถาบันเอง โดยให้สถาบันเปิดทำการสอน หลังจากการจัดการเรียนการสอนภาคปกติแล้ว ส่วนใหญ่จะเปิดสอนเวลาหลัง 16.00 น. และเลิกเรียน ประมาณ 20.00 น. แล้วแต่ละสถาบันจะไปบริหารจัดการเอง Twilight Programs ทำให้สถาบันผลิตครู ผลิตครูเชิงปริมาณเกินความต้องการของโรงเรียนอย่างรวดเร็ว แต่ด้วยความเหนื่อยล้าของอาจารย์ที่ต้องสอน และตรวจงานของนักศึกษาทั้งภาคปกติและภาค Twilight คุณภาพของนักศึกษาครูจึงด้อยลงไป โดยเฉพาะ การประเมินผลในเรื่องจิตวิญญาณความเป็นครู ก็ปล่อยปละละเลยไปบ้าง ไปให้ความสำคัญเรื่องปริมาณ ซึ่งส่งผลให้สถาบันผลิตครู ผลิตครูเกินความต้องการของประเทศอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาครู ว่างงานสูง จึงไม่มีใครอยากเรียนครู โดยเฉพาะคนดี คนเก่ง ไม่มีใครอยากเรียนครู

ปรากฏการณ์ที่ว่า วิชาชีพครู (Professional) เป็นเพียงอาชีพ (Occupation) แฉวล่างไม่ได้เกิดขึ้น เฉพาะในประเทศไทย ในประเทศสหรัฐอเมริกา Prof. James G. March (1981) แห่ง Stanford University ได้ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาของคณาจารย์ และนักศึกษาที่กำลังศึกษา หรือที่กำลังทำการสอนในคณะวิชาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยของประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า คณาจารย์และ นักศึกษาที่กำลังศึกษาใน Medical Schools, Law Schools, Engineering Schools, Science Schools, Education Colleges และคณะอื่น ๆ มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาแตกต่างกัน คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาของคณาจารย์ และนักศึกษาใน College of Education ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของนักศึกษาและอาจารย์ ของคณะอื่น ๆ แทบทั้งหมด นอกจากนั้น Prof. March ยังพบอีกว่า คณาจารย์ใน College of Education ส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนแบบ Passive Learning ยึดความรู้หรือจำตำราหรือข้อเขียนของคนอื่น มาถ่ายทอดไปยังนักศึกษาแบบ Lecture-Based ให้นักศึกษาฟีกท่องจำความรู้ ให้เรียนใน University Classrooms เป็นหลัก ในขณะที่คณะแพทยให้นักศึกษาแพทย์เรียนที่เตียงคนไข้ หรือนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ เรียนที่ศาลหรือสำนักงานหรือสมาคมทนายความ นักศึกษาวิศวะเรียนจากสถานประกอบการ มหาวิทยาลัยใด ที่ไม่มีโรงพยาบาลไม่สามารถเปิดสอนหลักสูตรแพทย์ได้ ในทำนองเดียวกัน คณะนิติศาสตร์ที่ไม่มีข้อตกลง กับศาลหรือสำนักงานทนายความ (Memorandum of Understanding = MOU) ก็ไม่สามารถเปิดสอน นักศึกษาได้ เป็นต้น

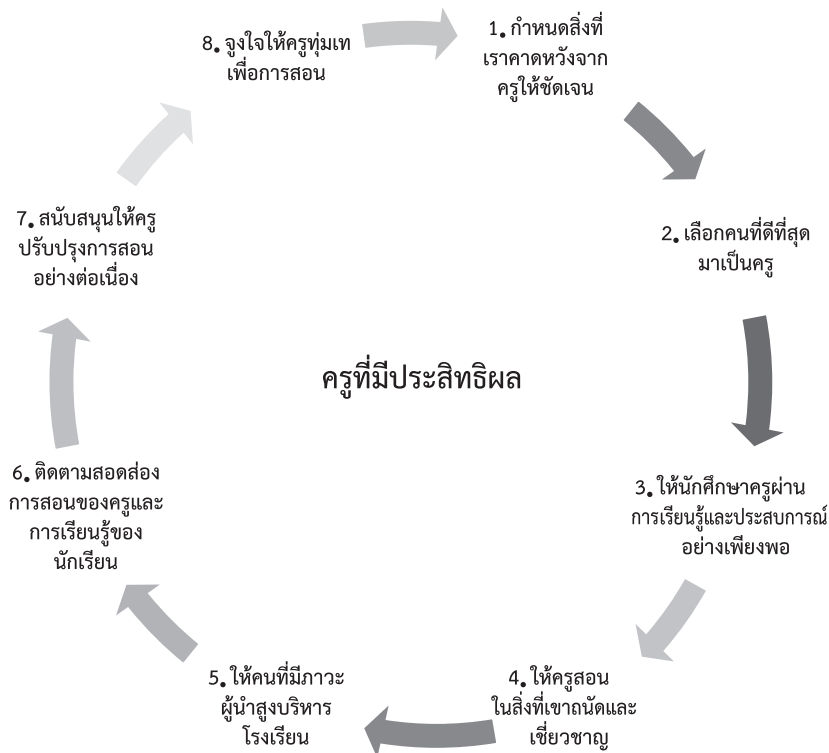
Prof. March ยังได้เสนอแนะอีกว่า ถ้าสถาบันผลิตครูต้องการทำให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง (Professional) สถาบันผลิตครูทั้งหลายต้องปรับเปลี่ยนระบบการผลิตครูใหม่ ต้องทำให้ระบบการผลิตครูคล้ายกับระบบการผลิตแพทย์ ต้องปรับเปลี่ยนตั้งแต่ Input, Process, Output และ Environment ของระบบการผลิตครูให้คล้าย ๆ กับระบบการผลิตแพทย์ การเรียนการสอนในสถาบันผลิตครูต้องปรับให้คล้ายกันกับวิธีการเรียนการสอนในคณะแพทยศาสตร์ คือ ต้องให้นักศึกษาครูเรียนที่โรงเรียน เรียนในห้องเรียนของโรงเรียน เหมือนอย่างที่นักศึกษาแพทย์เรียนในโรงพยาบาลที่เตียงคนไข้

ข้อค้นพบของ Prof. March ได้สร้างความสั่นสะเทือนให้วงการฝึกหัดครูเป็นอย่างมาก สถาบันผลิตครูหลายแห่งในหลายประเทศได้นำรูปแบบการผลิตแพทย์ไปใช้กับระบบการผลิตครูในประเทศของตน เริ่มต้นจากการพิถีพิถันในการคัดเลือกนักศึกษาครู ผลิตครูให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ เช่น ในอีก 4 ปีข้างหน้า ประเทศจะต้องการครูใหม่จำนวนเท่าใด วิชาอะไร คุณลักษณะอย่างไร จิตวิญญาณต้องเป็นอย่างไร สถาบันผลิตครูก็รับนักศึกษาใหม่จำนวนเท่านั้น ปรับ Process การผลิตให้เป็นคล้าย ๆ กับการผลิตแพทย์ มีการกำหนดว่าสถาบันผลิตครูต้องสร้าง Professional Development School = PDS หรือ Teacher Training School = TTS ให้เป็นเสมือนหนึ่งโรงพยาบาล ให้เป็นสถานที่สำหรับการศึกษาวิจัยของคณาจารย์ และเป็นสถานที่เรียนรู้ของนักศึกษาครู ให้หลักประกันการปฏิบัติงานของนักศึกษาครู ผลิตเพื่อให้ออกไปประกอบวิชาชีพครู ให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง (Professional) ไม่ใช่เป็นเพียง Occupational Teacher หรือพนักงานขายหรืออาชีพสำรองอื่น ๆ

การผลิตและพัฒนาครูยุคปฏิรูป

ประมาณปี ค.ศ. 2011 ธนาคารโลกได้ศึกษาระบบการศึกษา และระบบการผลิตและพัฒนาครูของประเทศสมาชิกกว่า 100 ประเทศ ใน 13 ประเด็น ได้แก่ 1) ภาพรวมเกี่ยวกับระบบการศึกษาของประเทศ 2) คุณสมบัติของคนที่ประกอบวิชาชีพครู และการรักษาสถานภาพการประกอบวิชาชีพครู 3) วิธีการผลิตครูใหม่ 4) การคัดเลือก บรรจุ และแต่งตั้งครู 5) ภาระงานของครู และความเป็นอิสระในการทำงาน 6) การพัฒนาครู 7) ค่าตอบแทนของครู ซึ่งรวมเงินเดือนและค่าตอบแทน และสวัสดิการอื่น ๆ 8) กฎหมายและระเบียบว่าด้วยการเกษียณอายุราชการ และสวัสดิการหลังเกษียณ 9) การประเมินผลการปฏิบัติงานของครู 10) องค์กรวิชาชีพหรือสมาคม สหภาพครู 11) ผู้บริหารโรงเรียน 12) ข้อมูลเชิงตัวเลขเกี่ยวกับการศึกษาของประเทศ เช่น จำนวนครู นักเรียน โรงเรียน เงินเดือน การเข้าชั้น การออกกลางคัน จีดีพีของประเทศ งบประมาณเพื่อการศึกษา และ 13) การประเมินผลการเรียนของนักเรียน

ธนาคารโลกได้นำข้อมูลจากประเทศสมาชิกของธนาคารโลกกว่า 100 ประเทศดังกล่าวมาวิเคราะห์ และนำมาเสนอในห้วงประชุมปฏิบัติการการปฏิรูปการผลิตครูของประเทศสมาชิก UNESCO ที่กรุงปารีส เมื่อปี ค.ศ. 2015 ธนาคารโลก พบว่า ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพคนในประเทศสูง ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ใน 8 ประเด็น แสดงดังภาพ 1

ภาพ 1 ระบบการศึกษา และระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพ

ที่มา: World Bank (2015)

จากภาพ 1 ระบบการศึกษา และระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย

1. กำหนดสิ่งที่เราคาดหวังจากครูให้ชัดเจน (Setting Clear Expectation for Teachers) ประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงมีการกำหนดภารกิจของครูไว้อย่างชัดเจน ไม่มีคำว่า “อื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย” ไว้เป็นภารกิจของครู และสถาบันผลิตครูก็ผลิตบัณฑิตครูให้ทำสิ่งนั้น ๆ ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ขาดตกบกพร่อง เช่น มีการกำหนดว่านักเรียนที่เรียนกับครูต้องทำอะไรได้บ้าง ครูต้องใช้เวลาในแต่ละสัปดาห์อย่างไร ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาสูง เช่น ประเทศสิงคโปร์ กำหนดภาระงานของครูว่าให้ครูแต่ละคนใช้เวลาพัฒนาผู้เรียน และอยู่กับนักเรียน (Interactions with Students) เฉลี่ยสัปดาห์ละ 17 ชั่วโมง (48.57%) ตรวจงานและให้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่นักเรียน (Student Feedback)

เฉลี่ยสัปดาห์ละ 9 ชั่วโมง (25.71%) เตรียมการสอนและพัฒนาตนเอง เฉลี่ยสัปดาห์ละ 7 ชั่วโมง (20%) และช่วยเหลืองานของฝ่ายบริหาร (Administrative Support) เฉลี่ยสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง (5.70%) เป็นต้น

2. เลือกคนที่ดีที่สุดมาเป็นครู (Attracting the Best into Teaching) ประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูง จะคัดเลือกนักเรียน ม. 6 คุณภาพสูงมาเรียนครู เช่น ประเทศสิงคโปร์ ประเทศเกาหลีใต้ และประเทศฟินแลนด์ กำหนดว่าคนที่มีความสามารถเรียนครูได้ต้องเป็นนักเรียน ม. 6 ที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ม. 6 อยู่ในกลุ่ม 30% บน (Top 30%) ของประเทศเท่านั้น จึงจะมีสิทธิ์สมัครเข้าเรียนครูได้ และมีการกำหนดคุณสมบัติเพิ่มเติมสำหรับการเป็นครูที่ดีอื่น ๆ ประกอบอีก กำหนดให้เงินเดือนครูสูงเมื่อเทียบกับอาชีพหรือวิชาชีพอื่น จัดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีให้แก่ครู ให้ครูมีเสรีภาพทางวิชาการ มีอิสระในการเลือกวิธีสอนและวิธีประเมินผู้เรียน หรือแม้กระทั่งการกำหนดหลักสูตรได้เอง ประเทศฟินแลนด์จึงไม่มีหลักสูตรแกนกลางให้โรงเรียน แต่นักเรียนของประเทศฟินแลนด์ก็สอบข้อสอบ PISA หรือข้อสอบกลางของประเทศได้ในกลุ่ม 10% บนของโลก มีเส้นทางก้าวหน้าในวิชาชีพครูชัดเจนว่าถ้าจะสามารถขอเลื่อนตำแหน่งหรือวิทยฐานะได้ถึงขั้นใด และครูส่วนใหญ่ล้วนแต่ Smart อยู่แล้วก็ทำให้ตนเองได้รับวิทยฐานะสูงขึ้นได้สำเร็จตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. ให้นักศึกษาครูผ่านการเรียนรู้และประสบการณ์อย่างเพียงพอ (Preparing Teachers with Useful Training and Experience) ประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงผลิตครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ใช้ห้องเรียนของโรงเรียน (School Classrooms) มากกว่าห้องเรียนในมหาวิทยาลัย (University Classrooms) เป็นที่เรียนของนักศึกษาครู สถาบันผลิตครูจึงต้องมี Professional Development School (PDS) จึงจะเปิดสอนนักศึกษาครูได้ ให้นักศึกษาครูได้รับประสบการณ์ที่เขาจะต้องใช้จริงเมื่อไปประกอบวิชาชีพครูคล้าย ๆ กับนักศึกษาแพทย์ที่ใช้โรงพยาบาลและเตียงคนไข้เป็นที่เรียน เรียนกับอาจารย์ที่เป็นคนเก่ง Smart มีประสบการณ์การสอนและการแก้ปัญหาเด็กที่มีความสนใจ ความถนัด ความต้องการที่หลากหลาย มีการกำหนดประสบการณ์ขั้นต่ำในห้องเรียนของนักศึกษาครูที่เหมาะสม และเพียงพอคล้าย ๆ กันกับนักศึกษาแพทย์

4. ให้ครูสอนในสิ่งที่เขาถนัดและเชี่ยวชาญ (Matching Teachers' Skills with Students' Needs) ประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงให้ครูสอนในวิชาที่ตนเองถนัดหรือวิชาที่ตนเองเรียนมา จะเอาประโยชน์ของนักเรียนเป็นตัวตั้ง จะไม่ให้ครูที่ไม่มีความถนัด ไม่มีความแตกฉาน ไม่มีความเชี่ยวชาญในวิชาทำการสอนนักเรียน มีสิ่งจูงใจ (เงินเดือน) ให้ครูสอนในพื้นที่ด้อยโอกาส ห่างไกล เสี่ยงภัย มีค่าตอบแทนพิเศษให้ครูในสาขาขาดแคลน เพื่อให้นักเรียนในพื้นที่ห่างไกล ด้อยโอกาสได้เรียนกับครูที่สอนเก่ง

5. ให้คนที่มีภาวะผู้นำสูงบริหารโรงเรียน (Leading Teachers with Strong Principal) ประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงเลือกผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำสูงให้กับโรงเรียน มีการกำหนดคุณสมบัติขั้นต้นของคนที่จะสมัครเป็นผู้บริหารสถานศึกษาว่า ต้องเป็นผู้ที่เคยประสบความสำเร็จในการสอนสูง เช่น ประเทศสิงคโปร์ กำหนดว่าคนที่สมัครเป็นรองผู้บริหารสถานศึกษาต้องเคยเป็นครูอาวุโสหรือครูชั้นนำ (Senior or Master Teacher) มาก่อนจึงจะมีสิทธิ์สมัครสอบเป็นผู้บริหารได้ เมื่อสอบผ่านข้อเขียนแล้วต้องเข้ารับการอบรมการบริหารโรงเรียนแบบเข้มข้นทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล

และการบริหารทั่วไป ซึ่งเน้นการอบรมทั้งภาคทฤษฎีแบบ Lecture-Based และภาคปฏิบัติจริงแบบ On-Site ที่โรงเรียนกับผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำสูง ๆ ภายหลังการอบรมแบบ Lecture-Based และแบบ On-Site ที่โรงเรียนจริงเป็นเวลาประมาณ 1 ปีแล้ว (ปัจจุบันมีการปรับลดลงมาให้เหลือ 6 เดือน) ทั้งผู้เข้ารับการอบรม วิทยากร และผู้บริหารโรงเรียนที่ทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้าน (Host) จะร่วมกันถอดบทเรียนว่าอะไรที่จะนำไปใช้ได้จริง จากการอบรมแบบเข้มข้น แล้วจึงจะนำรายชื่อผู้ผ่านการอบรมมาจัดลำดับการบรรจุเป็นผู้บริหารโรงเรียน ประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงลงทุนสูงในการคัดเลือกและพัฒนาคนที่จะทำหน้าที่ผู้บริหาร สถานศึกษา และให้อำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของครูแก่ผู้บริหาร สถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

6. ติดตามสอดส่องการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน (Monitoring Teaching and Learning) ประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงมีข้อมูลความสำเร็จทางวิชาการของนักเรียน แต่ละโรงเรียนให้สาธารณะเข้าตรวจดูได้โดยสะดวก (Public Access) เพื่อให้ผู้ปกครองหรือส่วนราชการระดับเหนือ ขึ้นไปเข้าไปดูได้ตลอดเวลา ไม่ต้องทำหนังสือขออนุญาตจากโรงเรียนให้เป็นภาระ เมื่อครูประเมินผลนักเรียน รายสัปดาห์หรือรายสองสัปดาห์จะนำผลนั้นขึ้นเว็บ (Web) เพื่อให้สาธารณะเข้าไปตรวจสอบความสำเร็จ (Student Achievement) ในภาพรวมของโรงเรียนได้ นอกจากรายงานผลการเรียนรู้ของนักเรียนแล้ว ประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงจะรายงานผลการประเมินครูในภาพรวม โดยใช้เครื่องมือประเมินผลที่หลากหลาย เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตัวอย่างงานของครู การสังเกตการสอนในห้องเรียน โดยศึกษานิเทศก์ ข้อมูลสะท้อนกลับของนักเรียนและผู้ปกครอง (Students and Parents' Feedback) เป็นต้น ครูของประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงมีอิสระในการจัดการเรียนการสอนแต่จะถูกติดตาม (Monitor) การปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด

7. สนับสนุนให้ครูปรับปรุงการสอนอย่างต่อเนื่อง (Supporting Teachers to Improve Instruction) ประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงกระตุ้นให้ครูพัฒนาตนเองหรือเข้ารับการพัฒนาในสถาบัน พัฒนาครูที่นำเชื่อถือ เช่น ประเทศสิงคโปร์ แบ่งเวลาประมาณ 20% ของชั่วโมง ทำงานทั้งหมด (ประมาณปีละ 100 ชั่วโมง) กับการเตรียมการสอนและการพัฒนาตนเอง และการพัฒนาครูจะเน้นที่การพัฒนาสมรรถนะ การสอนในวิชาของตน ประเทศที่ประสบความสำเร็จสูงจึงส่งเสริมให้ครูที่สอนวิชาเดียวกันในระดับชั้นเดียวกัน รวมกันเป็นชุมชน (Community) และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาการสอนในวิชาที่ตนสอนในกลุ่มเพื่อนครู ด้วยกัน หลายประเทศให้ครูที่สอนวิชาเดียวกัน ระดับชั้นเดียวกัน ในพื้นที่ภูมิศาสตร์ใกล้เคียงกัน ไปรวมกลุ่มกัน เป็นชุมชน (Community) แล้วทำแผนการสอน (Lesson Plan) พังการบรรยายเกี่ยวกับสาระความรู้ใหม่ นวัตกรรมในวิชาของตนจากวิทยากรด้วยกัน แลกเปลี่ยนวิธีสอน แลกเปลี่ยนวิธีประเมินผลผู้เรียน วิธีจัดการ ห้องเรียน สื่อการเรียนการสอนด้วยกัน รวมกลุ่มกันเป็น Professional Learning Community = PLC ก่อนที่จะนำแผนการสอนนั้นไปใช้ที่โรงเรียนของตน และ PLC จะมีการพบปะหารือกันในกลุ่มสมาชิกเป็นระยะ ทั้งแบบ On-Site หรือ Online โดยที่ต้นสังกัดไม่ต้องจัดการให้แต่กลุ่ม PLC จัดการนัดหมายกันเอง

8. จูงใจให้ครูทุ่มเทเพื่อการสอน (Motivating Teachers to Perform) ประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูง เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งครูโดยดูจากผลงานที่ครูทำให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ดูจากผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน และสมรรถนะของนักเรียนที่ครูสอน นอกจากนั้น ยังควรพิจารณาความเป็นครู และการรักษาวินัย และการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ประเทศที่นำรูปแบบการผลิตครูตามแนวทางที่กล่าวถึงข้างต้นไปใช้ต่างประสบความสำเร็จทางการศึกษากันเป็นแบบอย่างให้แก่ประเทศทั้งหลายในปัจจุบันได้ เช่น สิงคโปร์ สาธารณรัฐเกาหลี ฟินแลนด์ ปากีสถาน และประเทศหรือเมืองเหล่านี้ ได้ชื่อว่าเป็นประเทศหรือเมืองที่คนในประเทศมีคุณภาพสูง โดยเฉพาะประเทศฟินแลนด์ ถือว่าเป็นประเทศที่มีระบบการศึกษาที่ดีที่สุดในโลก และประเทศสิงคโปร์ ได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาสอบ PISA และ TIMSS ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดของโลกมาหลายรอบ

Barber & Mourshed (2007) อดีตรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทย ซึ่งระยะหลังไปเป็นที่ปรึกษาให้กับบริษัท McKinsey และได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสำเร็จในการจัดการศึกษาของหลายประเทศ ได้ให้ข้อสังเกตไว้อย่างน่าสนใจว่า “ไม่มีประเทศใดในโลกที่พัฒนาประเทศได้สำเร็จอย่างยั่งยืน โดยที่คนในประเทศคุณภาพต่ำ ไม่มีประเทศใดในโลกที่ทำให้คนในประเทศคุณภาพสูงได้โดยใช้ครูคุณภาพต่ำ และไม่มีประเทศใดทำให้ครูคุณภาพสูงได้โดยใช้ครูของครู (อาจารย์) คุณภาพต่ำ” ดังนั้น หากประเทศไทยต้องการให้คนในประเทศมีคุณภาพสูงจะต้องเริ่มต้นที่การทำให้ครูในประเทศไทยมีคุณภาพสูง ทดเทียมครูสิงคโปร์ หรือครูเกาหลีใต้ ไม่ใช่สูงเท่าครูของเมียนมา และต้องทำให้ครูของครู (อาจารย์ของสถาบันผลิตครู) มีคุณภาพสูงคล้าย ๆ กับอาจารย์ของสถาบันผลิตครูของสิงคโปร์ หรืออาจารย์สถาบันผลิตครูของเกาหลีใต้ หรือของฟินแลนด์

ทิศทางการพลิกโฉมคุณภาพครูสู่วิชาชีพชั้นสูง

Koehler, Mishra, Kereluik, Shin, & Graham (2006) คณาจารย์แห่ง Michigan State University ได้ศึกษาคุณลักษณะของครูที่ประสบความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพครู (Accomplished Teachers) ว่าเขามีและใช้ TPACK ในการประกอบวิชาชีพ คือ ต้องมีและใช้ทั้งความรู้ในวิชาที่จะสอน (Content Knowledge = CK) ต้องมีและใช้ความรู้เกี่ยวกับวิชาการถ่ายทอดความรู้หรือวิชาความเป็นครู ซึ่งรวมทั้งจรรยาบรรณความเป็นครู (Pedagogical Knowledge = PK) มีและใช้เทคโนโลยีในการถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียน (Technological Knowledge = TK) โดยผู้ที่เป็นครูต้องมีและใช้ความรู้ทั้ง 3 อย่างพร้อม ๆ กัน ผสมกันทั้ง CK, PK, and TK คือ มีและใช้ความรู้ TPACK ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละห้องเรียน ในแต่ละบริบทของโรงเรียนหรือชุมชน ไม่อาจใช้แยกส่วนกันได้ แต่ต้องผสมกลมกลืนกันในสัดส่วนที่เหมาะสมพอดีกับผู้เรียน ให้เป็น TPACK สำหรับวิชานั้น ๆ ห้องเรียนนั้น ๆ ในช่วงเวลานั้น ทำให้ผู้เรียน ซึ่งมีความหลากหลายในแต่ละหมู่เรียน สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

คุรุสภาของไทยกำหนดเพิ่มเติมว่า นอกจากมีและใช้ TPACK แล้ว ครูไทยยังต้องใช้และปฏิบัติตามจรรยาบรรณครู – Ethical Knowledge = EK และต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ คือ ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นหรือชุมชนของโรงเรียน – Local or Community Knowledge – LK ปัญหามีอยู่ว่า ทำอย่างไรผู้ประกอบวิชาชีพของครูจึงจะผสม (Blending) EK, LK, TK, PK, และ CK เข้าด้วยกัน และนำไปใช้กับผู้เรียนได้สำเร็จ

การที่จะทำให้ผู้ประสงค์จะเป็นครูใช้ TPACK หรือ ELTPCK ได้ จึงไม่ใช่เรื่องง่าย จะให้นักศึกษาคูเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาเอก (Content Knowledge = CK) ในวันหนึ่งเรียนวิชาวิธีสอน และจิตวิทยาการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิชาความเป็นครู (Pedagogical Knowledge = PK) ในอีกวันหนึ่งหรือในอีกชั่วโมงหนึ่งในภาคการศึกษาหรืออีกปีการศึกษาหนึ่ง เรียนการใช้เทคโนโลยี ซึ่งเป็นวิชาการใช้สื่อสารเพื่อการเรียนรู้ (Technological Knowledge = TK) ในอีกวันหนึ่งหรืออีกชั่วโมง เรียนวิชาจิตวิญญาณความเป็นครู (Ethical Knowledge = EK) ในอีกชั่วโมงหนึ่ง และเรียนบริบทของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ (Local Knowledge = LK) ในอีกชั่วโมงหนึ่งแยกส่วนกัน โดยหวังว่านักศึกษาครูจะนำ EK, LK, TK, PK, CK, TK ไปผสมให้เกิดเป็น ELTPACK ด้วยตนเองที่เหมาะสมกับผู้เรียนได้เอง โดยไม่ต้องฝึกผสม (Blending) ภายใต้การแนะนำของอาจารย์หรือคุณครูผู้มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จสูงที่ PDS ย่อมหวังได้ยาก การให้นักศึกษาคูฝึกผสม CK, PK, TK และใช้ได้อย่างเชี่ยวชาญจึงต้องใช้เวลา การฝึกสอนที่โรงเรียนฝึกคนเป็นครู (Professional Development School = PDS) หรือโรงเรียนฝึกครู (Teacher Training School = TTS) จึงถือเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาครูจะได้มีโอกาสพัฒนาและสร้าง ELTPACK ของตนเอง ภายใต้การแนะนำของครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และศึกษานิเทศก์

สภาวิชาชีพครูของมลรัฐหรือของประเทศที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของคนจึงกำหนดให้สถาบันผลิตครูต้องมี Professional Development School = PDS หรือ Teacher Training School = TTS (Darling-Hammond, 2005) จึงจะอนุญาตให้ผลิตครูได้ และอาจารย์ของสถาบันผลิตครูต้องไปประจำและทำงานที่ PDS ต้องไปศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรม และปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน และปัญหาและความสำเร็จในการสอนของครู ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูประจำการทุกคนมีความเชี่ยวชาญในการใช้ ELTPACK (พัฒนาครูประจำการ) และทำให้นักศึกษาครูทุกคนมีความเชี่ยวชาญในการใช้ ELTPACK (ผลิตครูใหม่) ก่อนสำเร็จการศึกษาเช่นเดียวกัน การเรียนรู้ของนักศึกษาครูจึงเกิดขึ้นทั้งในห้องเรียนของมหาวิทยาลัย (University Classrooms) และในห้องเรียนของ PDS (School Classrooms)

ปัญหาการผลิตและพัฒนาครูของประเทศไทย

เมื่อเทียบระบบการผลิตและพัฒนาครูของไทยกับระบบการผลิตและพัฒนาครูของประเทศที่ประสบความสำเร็จในการผลิตและพัฒนาครูสูง เราอาจสรุปปัญหาสำคัญของระบบการผลิตและพัฒนาครูของไทยได้ ดังนี้

1. สถาบันผลิตครูมีจำนวนมากเกินไป และการผลิตครูดำเนินการตามความต้องการของฝ่ายผลิต เพื่อให้คณาจารย์มีภาระงานสอน จนทำให้ประเทศมีปริมาณครูเกินความต้องการค่อนข้างสูง แต่คุณภาพด้อยลง
2. ขาดหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายรวมด้านปริมาณการผลิตและพัฒนาครูของประเทศ ทำให้สถาบันผลิตครูแต่ละแห่งผลิตตามความพร้อมของสถาบันนั้น ๆ (Supply Side)
3. กระบวนการผลิตยังเน้นการผลิตโดยใช้ University Classrooms เป็นหลัก เรียนวิชาที่เป็น Content Knowledge (CK), Pedagogical Knowledge (PK) และวิชา Technological Knowledge (TK)

แยกจากกัน นักศึกษาครูแทบไม่มีโอกาสสร้าง TPACK ของตนเองได้ คณาจารย์จึงนำ Content Knowledge ที่อ่านหรือท่องจำจากตำราส่งต่อไปยังนักศึกษาครู นักศึกษาครูจึงไม่สามารถสร้างนวัตกรรมได้ รวมทั้งกระบวนการผลิตครูแต่ละสถาบันที่ตั้งในพื้นที่ภูมิศาสตร์ต่างกัน ก็เปิดหลักสูตรที่คล้ายคลึงกัน สอนเนื้อหาคล้ายคลึงกัน โดยไม่ยึดโยงกับพื้นที่ ไม่มีนวัตกรรมการผลิตครูของตนเอง

4. ไม่มีสถาบันหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่เตรียมคนที่จะไปเป็นอาจารย์หรือครูของครู ที่ผ่านมาแค่จบปริญญาเอก ยังไม่เป็นนักปราชญ์ และทรงศีลอันประเสริฐก็เป็นอาจารย์หรือครูของครูได้

5. ขาดระบบการพัฒนาปราชญ์และผู้ทรงศีลทางการฝึกหัดครู (Preceptors) ในสถาบันผลิตครู เพื่อให้เป็นแบบอย่างทั้งในด้านความดี ความเก่ง ความเป็นอิสระด้านการฝึกหัดครู โดยเฉพาะด้านการเรียนการสอน การวิจัย และจิตวิญญาณความเป็นอาจารย์ผู้เป็นปราชญ์และทรงศีล เพื่อเตรียมคนที่จะไปทำหน้าที่คณาจารย์ของสถาบันผลิตครู

6. นักเรียน ม. 6 ที่เก่งและดีที่สุด (The Best High School Graduates) ไม่เลือกเรียนครู เพราะเงินเดือน และสวัสดิการครู สภาพแวดล้อมในการทำงานไม่ดีเท่าที่ควรเมื่อเทียบกับวิชาชีพแพทย์ หรือผู้พิพากษา

7. ขาดโรงเรียนเพื่อการฝึกคนที่จะไปเป็นครู (Professional Development School = PDS) สถาบันผลิตครูทั้งหลายของประเทศจึงเป็นประหนึ่งคณะแพทยศาสตร์ที่ไม่มีโรงพยาบาลให้นักศึกษาแพทย์ได้เรียนรู้ นักศึกษาครูจึงฝึกและเรียนรู้ความเป็นครูจากโรงเรียนทั่วไป ไม่มี Master Teacher หรือครูผู้ยิ่งใหญ่ให้เป็นแบบอย่างให้เรียนรู้ด้วย

8. สถาบันผลิตครูขาดหอพัก เพื่อใช้ในการพัฒนา Soft Skills และจิตวิญญาณความเป็นครู

9. ครูไม่สามารถอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิด Soft Skills และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงตนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะสมรรถนะในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่เพื่อให้ตนเองเป็นนวัตกรรม

10. ครูขาดความภูมิใจในวิชาชีพของตน ครูส่วนใหญ่ยังยกย่องวิชาชีพแพทย์ วิชาชีพยุติการผู้พิพากษา ดำรงว่าเป็นวิชาชีพที่สูงกว่า

ปัญหาคุณภาพการศึกษา และปัญหาระบบการผลิตและพัฒนาครูของไทย เป็นปัญหาสำคัญที่รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันแก้ปัญหาด้วยการกำหนดนโยบาย และ/หรือการตรากฎหมาย เพื่อให้มีการพลิกโฉมการผลิตและพัฒนาครูใหม่ เพื่อให้ประเทศไทยผลิตครูที่มีคุณภาพทัดเทียมกับอารยประเทศ

ข้อเสนอเพื่อการพลิกโฉมการผลิตและพัฒนาครูของไทย

จากประสบการณ์ของผู้เขียนที่เคยดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการสภาสถาบันราชภัฏ รองเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประธานกรรมการคุรุสภา ประธานสภาคณบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประธานสภาคณบดี คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย พบว่า การที่จะทำให้ประเทศไทยผลิตครูให้มีคุณภาพทัดเทียม กับครูของสิงคโปร์ เกาหลีใต้ ปากีสถาน เชียงไฮ้ ฟินแลนด์ แคนาดา เม็กซิโก ภายใต้งบประมาณปัจจุบันของสถาบันผลิตครู คงทำได้ยาก การที่จะคัดเลือกคนดีคนเก่งมาเรียนครูคงทำไม่ได้ (Selecting the Best into Teaching)

เพราะปัจจุบันสถาบันผลิตครูแต่ละแห่งต่างดิ้นรนที่จะหานักศึกษาให้เต็มตามแผนรับได้ยากลำบากอยู่แล้ว ไครมาสมัครก็ต้องรับ เพื่อให้คณาจารย์มีชั่วโมงสอน ไมเช่นนั้นก็จะประเมินผลการปฏิบัติงานไม่ผ่าน และนำไปสู่ การเลิกต่อสัญญาจ้าง นอกจากนั้น การผลิตครูโดยใช้โรงเรียนเป็นสถานที่เรียนจริงของนักศึกษาครู เช่น การใช้ โรงพยาบาลเป็นที่เรียนของนักศึกษาแพทย์ (Preparing Teachers with Useful Training and Experience) ก็กระทำได้ยาก เพราะคณาจารย์ก็ขาดประสบการณ์ในการสอนและการจัดการห้องเรียน ไม่สามารถ ให้คำแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับการสอนนักเรียนในสภาพจริง ห้องเรียนจริงแก่ครูประจำการและนักศึกษาครูได้ การท่องตำราหรือหาคลิปวิดีโอที่มีอยู่มาฉายให้นักศึกษาครูย่อมง่ายกว่า และการจัดให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้ จากคณาจารย์ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญสูง ๆ (Matching Lecturers's Skills with Students' Needs) ก็กระทำได้ยากเช่นกัน เพราะสถาบันผลิตครูไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะจ้างอาจารย์ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญสูง ๆ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษาครูได้

ผู้เขียนจึงเสนอให้ประเทศไทยผลิตครูและพัฒนาครูตามความต้องการที่จะใช้ สถาบันผลิตครูต้องเลิก ตัดเสื้อโหลแจกโรงเรียน แต่ตัดเสื้อตามขนาด และความต้องการของนักเรียนแต่ละคนหรือของแต่ละโรงเรียน ซึ่งสถาบันผลิตครูปัจจุบันคงทำได้ยาก การผลิตครูให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง (Professional) จึงกระทำ ได้ยากเช่นกัน ดังนั้น การพลิกโฉมการผลิตครูเพื่อให้ครูกลายเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูงจึงเป็นไปได้

ถ้าเราต้องการให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง (Professional) เพราะผู้ประกอบวิชาชีพ ชั้นสูงจะช่วยให้คนไทยมีคุณภาพสูงได้ จัดการเรียนการสอนเชิงรุกได้ สามารถสร้างนวัตกรรมและ นำไปจดทะเบียนสิทธิบัตรในองค์กรสิทธิบัตรโลกได้ (World Intellectual Property Organization = WIPO) เราต้องพลิกโฉมการผลิตครูใหม่ แต่บริบทการผลิตและพัฒนาครูปัจจุบันเป็นอุปสรรคต่อการพลิกโฉม การผลิตและพัฒนาครูให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูงดังที่ได้ยกตัวอย่างมาแล้วข้างต้น ผู้เขียนจึงเสนอให้รัฐบาล และผู้ที่เกี่ยวข้องตรากฎหมายเพื่อให้มีการพลิกโฉมการผลิตและพัฒนาครูใหม่ ดังนี้

1. กำหนดให้มีคณะกรรมการระดับประเทศ เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายการผลิตและพัฒนาครู ให้จำนวนการผลิต... (นักศึกษาครูใหม่) เท่ากับจำนวนครูที่จะใช้ในอนาคตหรือที่จะเกษียณอายุในอนาคต จำนวนผลิตนักศึกษาครู = จำนวนครูที่จะใช้ และคัดเลือกสถาบันผลิตครูคุณภาพสูงสำหรับการผลิตครู ซึ่งต้องปิดสถาบันผลิตครูบางแห่งให้เหลือเท่าที่จำเป็นต่อการผลิตครูให้เพียงพอและมีคุณภาพ

2. ต้องคัดเลือกคนดีและคนเก่งที่สุดมาฝึกให้เป็นครู – Selecting the Best into Teaching

3. สถาบันผลิตครูต้องสร้างและพัฒนาครูของผู้ยิ่งใหญ่ หรือครูผู้มีความรู้สูงมาก ๆ (Preceptors) เพื่อใช้ในการผลิตและพัฒนาครูของครู

4. ต้องสร้างหรือพัฒนาสถาบันที่ทำหน้าที่ฝึกคนไปเป็นอาจารย์ (ครูของครู) คนที่จะเป็นอาจารย์ของ สถาบันผลิตครูต้องผ่านการทำ Residency (อยู่ กิน วิจัย เรียนรู้ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นปราชญ์ และทรงศีล อันประเสริฐอยู่เป็นนิจ) จึงจะเป็นอาจารย์ได้ อาจารย์ต้องเป็นทั้งคนดี เก่ง มีสุขภาวะอันประเสริฐดังเช่น อาจารย์ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ศาสตราจารย์สาโรช บัวศรี หรือศาสตราจารย์กิตติคุณ สุนทรมาน อมรวิวัฒน์ เป็นต้น

5. ให้นักศึกษาครูพักในหอพักเพื่อทำกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จรรยาบรรณ และจิตอาสา และเรียนจากครูของครูผู้ยิ่งใหญ่

6. ให้สถาบันผลิตครูต้องมีโรงเรียนผลิตคนเป็นครู (Professional Development School = PDS) และสถาบันผลิตครูต้องมีหน้าที่ในการพัฒนา PDS ให้เป็นโรงเรียนต้นแบบของโรงเรียนอื่น ๆ ได้

7. หลักสูตรและกิจกรรมการผลิตครูต้องสอดคล้องกับกิจกรรมที่ครูต้องปฏิบัติจริงเมื่อเขาสำเร็จการศึกษา การผลิตครูจึงต้องเกิดขึ้นที่ห้องเรียนในโรงเรียน (School Classrooms) มากกว่าที่ห้องเรียนในมหาวิทยาลัย (University Classrooms) นักศึกษาครูทุกคนต้องมีและใช้ TPACK อย่างชำนาญก่อนสำเร็จการศึกษา

8. กำหนดภารกิจ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของครูให้ชัดเจน อะไรคือสิ่งที่เราคาดหวังจะให้ครูปฏิบัติ – Setting Clear Expectations for Teachers และให้เขาปฏิบัติสิ่งเหล่านั้นจริง ๆ

9. คัดเลือกคนดี คนเก่งมาเป็นผู้บริหารโรงเรียน หรือพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนปัจจุบันให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพ – Professional

10. ต้องประเมินครูจากสมรรถนะของผู้เรียนทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย (Physical Development) สติปัญญา (Intellectual Development) อารมณ์ (Emotional Development) สังคม (Social Development) และจิตใจ (Spiritual Development) และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาครู

11. ใช้ครูผู้ยิ่งใหญ่ ครูของครูผู้ยิ่งใหญ่ ศึกษาวิเคราะห์ผู้ยิ่งใหญ่ ในการผลิตและพัฒนาครูร่วมกับสถานศึกษาหรือกลุ่มสถานศึกษา และผลิตและพัฒนาโดยใช้สถานศึกษาหรือกลุ่มสถานศึกษาเป็นฐาน

ตัวอย่างเช่น ในอีก 4 ปีข้างหน้า โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนจะใช้ครูใหม่หรือผู้บริหารโรงเรียนจำนวนเท่าใดก็ผลิตครูและเตรียม ผู้บริหารสถานศึกษาตามจำนวนที่โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนต้องการจะใช้ ถ้าต้องการครูเคมีที่เก่ง ๆ ก็ไปจ้างอาจารย์อู๋ หรือครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้า ครูรางวัลคุณากร ครูยิ่งคุณ ครูขวัญศิษย์ สาขาวิชาเคมี หรือครู หรือครูของครูผู้ยิ่งใหญ่ ในพื้นที่และอาจารย์สาขาวิชาเคมีผู้ยิ่งใหญ่ (Preceptors) ของสถาบันผลิตครูในพื้นที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีจิตวิญญาณความเป็นครูสูง ๆ เป็นครูหรืออาจารย์ผู้ยิ่งใหญ่มาเป็นอาจารย์สอนนักศึกษาครู ให้นักศึกษาครูเรียนที่ School Classrooms ฝึกสร้างและใช้ TPACK ในวิชาที่ตนสอน หรือรับผิดชอบจนเกิดความชำนาญ ให้เรียนรู้ชีวิตจริงของการเป็นครู และฝึกสร้างกลุ่มโซเชียลมีเดียเพื่อการพัฒนาตนเอง และสมาชิกกลุ่มอย่างต่อเนื่อง

ถ้าทำได้อย่างนี้ เราจะพลิกโฉมการผลิตและพัฒนาครูของประเทศเราได้

เอกสารอ้างอิง

- Allen, D. W. & Cooper, J. M. (1970). *Microteaching: History and the present status*. Washington. D.C: ERIC Clearing House on Teacher Education.
- Barber, M., & Mourshed, M. (2007, 1 September). *How the world's best performing schools come out on top*. <https://www.mckinsey.com/industries/education/our-insights/how-the-worlds-best-performing-school-systems-come-out-on-top>
- Darling-Hammond, L. (2005). *Professional development schools: Schools for developing a profession*. New York: Teachers College Press.
- Koehler, M.J., Mishra, P., Kereluik, K., Shin, T.S. & Graham, C.R. (2014). The technological pedagogical content knowledge framework. In: Spector, M., Merrill, M.D., Elen, J. and Bishop, M.J., Eds., *Handbook of Research on Educational Communications and Technology*. 4th Edition. New York: Springer-Verlag.
- March, J. G. (1981, December). Organizational Change. *Administrative Science Quarterly*, 26(4), 563–577. <https://doi.org/10.2307/2392340>
- National Board for Professional Teaching Standards. (2023a). <https://www.nbpts.org/connect/research/>
- National Board for Professional Teaching Standards. (2023b). *Five Core Propositions*. <https://www.nbpts.org/certification/five-core-propositions/>
- UNESCO. (2015). System approach for better education results (SABER). “unpublished report distributed at UNESCO-World Bank Paris Workshop on Teacher Education Reform”.